

Länsi-Tampereen musiikkiopisto

Yleisen oppimäärän opetussuunnitelma

Musiikki

Sisällys:

- 1. TOIMINTA-AJATUS**
- 2. ARVOT, YLEISET TAVOITTEET, OPPIMISKÄSITYS, OPPIMISYMPÄRISTÖ JA TOIMINTAKULTTUURI**
 - 2.1. Oppilaitoksen arvot ja yleiset tavoitteet**
 - 2.2. Oppimiskäsitys**
 - 2.3. Oppimisympäristö**
 - 2.4. Toimintakulttuuri**
- 3. OPETUKSEN TAVOITTEET JA SISÄLLÖT**
 - 3.1. Tavoitteet**
 - 3.2. Oppilasvalinnat**
 - 3.3. Opintojen määrä ja kesto**
 - 3.4. Opintokokonaisuudet**
- 4. OPPIMISEN ARVIOINTI**
- 5. TODISTUKSET**
- 6. YHTEISTYÖ HUOLTAJIEN JA MUIDEN TAHOJEN KANSSA**
- 7. TOIMINNAN JATKUVA KEHITTÄMINEN**
- 8. TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUS**

1 TOIMINTA-AJATUS

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää eri taiteenalojen opetusta. Taiteen perusopetuksen tehtävänä on tarjota oppilaille mahdollisuuksia opiskella taidetta pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteiden suuntaisesti. Opetuksella edistetään taidesuhteen kehittymistä ja elinikäistä taiteen harrastamista. Opetus kehittää taiteenalalle ominaista osaamista ja antaa valmiuksia hakeutua asianomaisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

Taiteen perusopetuksen tehtävänä on rakentaa kestävää tulevaisuutta taiteen keinoin. Opetus perustuu moniarvoiselle ja uudistuvalla kulttuuriperinnölle. Taiteenalan opetuksessa vahvistetaan oppilaan omaehtoisen ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja. Opinnot tukevat oppilaiden luovan ajattelun ja osallisuuden kehittymistä.

Taiteen perusopetus vahvistaa oppilaiden identiteettien rakentumista ja kulttuurisen lukutaidon kehittymistä.

Taiteen perusopetus luo edellytyksiä taiteen ja taidekasvatuksen kehittämiseksi Suomessa. Taiteen perusopetuksen tehtävää toteutetaan yhteistyössä muiden taidekasvatusta antavien oppilaitosten ja tahojen kanssa paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

Musiikin yleisen oppimäärän taiteen perusopetuksen tehtävänä on luoda edellytykset hyvän musiikkisuhteen syntymiselle ja musiikin elämänikäiselle harrastamiselle. Tavoitteena on tukea oppilaan omaehtoista musiikin harrastamista. Opiskelussa korostuvat musiikin harrastamisen ja yhteismusisoinnin ilo sekä oppilaan vapaus toteuttaa itseään oman musiikin tekemisen ja kokemisen kautta.

Taiteen perusopetusta säätelevät Opetushallituksen antamat taiteenalakohtaiset opetussuunnitelman perusteet sekä laki taiteen perusopetuksesta (633/1998) ja asetus taiteen perusopetuksesta (813/1998). Länsi-Tampereen musiikkiopisto antaa musiikin perusopetusta yleisen oppimäärän mukaan. Opetustoimiluvan on myöntänyt Tampereen kaupunki.

Länsi-Tampereen musiikkiopisto on perustettu antamaan monipuolista ja kannustavaa yksilöllistä pianonsoiton opetusta nuorille ja vanhemmille opiskelijoille. Opetus ei perustu yksittäiseen metodiin, vaan opetusmetodia sovelletaan oppilaan taitojen ja tarpeiden mukaan. Vanhemmille oppilaille

tarjoutuu mahdollisuus ohjattuun harrastamiseen ja musisointiin omien tavoitteiden mukaisesti. Pianotunnit eivät tähtää ainoastaan soittotaidon oppimiseen, pyrkimyksenä on tarjota kokonaisvaltaisia musiikillisia elämyksiä sekä tiedot ja taidot jatkuvaa kehitystä ja opiskelua varten. Teknisen ja tietopuolisen osaamisen lisäksi korostetaan oman minän ilmaisemista, improvisointia ja säveltämistä. Perustietojen omaksumisen myötä oppilas vapautuu itsenäiseksi ja riippumattomaksi luovaksi soittajaksi sekä esiintyjäksi.

Sosiaalinen kanssakäyminen ja yhteismusisointi muiden oppilaiden kanssa mahdollistaa soittamisen ilon jakamisen muidenkin kanssa. Opiskelijat rohkaistuvat esiintymään myös opiston ulkopuolisissa tilaisuuksissa yksin tai ryhmässä. Jokainen oppilas esiintyy opiston kevätjuhlassa, lisäksi he tekevät harjoittelemistaan kappaleistaan tallenteita, jotka sisältävät soittoa ja omaa laulua itse säestäen.

2 ARVOT, YLEISET TAVOITTEET, OPPIMISKÄSITYS, OPISKELUYMPÄRISTÄ JA TYÖTAVAT

2.1 OPPILAITOKSEN ARVOT JA YLEISET TAVOITTEET

Länsi-Tampereen musiikkiopiston arvoissa kunnioitetaan ihmisoikeuksia, tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta, kulttuurien moninaisuutta ja sukupuolen moninaisuutta. Oppilaina on eri ikäisiä erilaisista taustoista tulevia nuoria ja aikuisia, jotka luontevasti kohtaavat opiston tilaisuuksissa. Näin luodaan sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää tulevaisuutta. Eettisyys, esteettisyys sekä ekologisuus sisältyvät samoin opiston arvoihin.

Musisointi tarjoaa oppilaille monipuoliset mahdollisuudet nauttia taiteesta yhtä lailla kuuntelemalla kuin soittamalla. He oppivat olemaan luovia ja itsenäisesti ajattelevia tekijöitä, eivät ainoastaan opi ulkoa.

2.2 OPPIMISKÄSITYS

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet perustuvat oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppilas on aktiivinen toimija. Hän oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteiden suuntaisesti sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista. Kokemukset ja vuorovaikutus ympäristön kanssa samoin kuin eri aistien käyttö ja kehoisuus ovat oppimisen kannalta olennaisia.

Musiikin opiskelu perustuu kolmeen aistiin: näkö, kuulo ja kosketus. Näiden aistien kautta oppilas tutustuu musiikin peruselementteihin melodiaan, rytmiin ja harmoniaan. Pianon koskettimisto on myös visuaalinen havaintoväline, jonka kautta mm. intervallien ja sävellajien hahmottaminen on helppoa teoriatermien konkretisoituessa koskettimiston äärellä. Edetessä helposta tehtävästä vaikeampaan tarjotaan oppilaalle onnistumisen ja asioiden itse keksimisen kokemuksia, opettajan rooli on olla enemmänkin ohjaaja kuin pelkästään tiedon välittäjä tai luennoitsija.

Oppilas on aktiivisessa roolissa soittaessaan kappaleita ja harjoitellessaan tehtäviä, opettajan tehtävä on toimia rohkaisevana ja kannustavana ohjaajana, joka antaa tarvittavat tiedot ja esimerkit ongelmatilanteiden ratkaisemiseksi.

Soittaminen on kokonaisvaltaista toimintaa, jossa tarvitaan hyvää instrumentin ja oman kehon hallintaa. Lisäksi oppiminen antaa jatkuvasti uusia kokemuksia ja opettaa toimimaan vuorovaikutteisesti ja sosiaalisesti esim. yhteismusisoinnin aikana. Turvallisessa ympäristössä tapahtuva vuorovaikutus opetustilanteessa ja opettajan antama realistinen palaute kehittävät myös oppilaan itsearviointikykyä ja kriittistä suhtautumista omaan opiskeluun. Näin opitaan asettamaan opiskelulle tavoitteita ja toimimaan niiden mukaisesti

2.3 OPPIMISYMPÄRISTÖ

Länsi-Tampereen musiikkiopisto sijaitsee Tampereella Raholassa vuokratiloissa yksikerroksessa liikerakennuksessa osoitteessa Jurvalankatu 6, 33300 Tampere. Opistolle pääsee helposti linja-autolla, omille autoille löytyy pysäköintitilaa lähikaduilta. Puolet tilasta eli n. 25m² on soittotilaa, jossa on akustinen piano sekä digitaalipiano, lisäksi siellä on äänentoistolaitteet sekä digitaalinen tallennin. Näillä laitteilla tehdään oppilaiden esityksistä tallenteita, joiden kautta saadaan soivaa palautetta itsearviointia varten. Samalla tallennetaan ohjelmistoa, jota ei välttämättä löydy mistään muualta äänitettynä. Odotushuoneessa on mahdollista harjoitella digipianolla, syödä eväitä, lukea lehtiä tai tehdä läksyjä. Tilat ovat kodikkaat ja siistit, opistolla on myös wc.

Opiston kevätkonsertit on järjestetty Tampereella Vanhan kirjastotalon musiikkisalissa, yleisönä on ollut oppilaiden sukulaisia ja tuttavvia, konsertit ovat olleet avoimia myös muulle yleisölle. Oppilaat ovat käyneet kuuntelemassa myös muiden musiikkioppilaitosten konsertteja Tampereen konservatoriolla sekä Pirkanmaan musiikkiopistolla, joissa työskentelee useita kollegoita.

Opiston sijainti on hyvä, koska se tarjoaa lähiseudun asukkaille mahdollisuuden opiskella musiikkia oman asuinalueen lähellä. Monet oppilaista ovatkin koululaisia, jotka asuvat kävelymatkan päässä opistolta. Koulujen juhliin on valmisteltu musiikkinumeroita yksin tai ryhmässä esiintyen, lähialueen vanhainkodissa on myös käyty esiintymässä. Lisäksi muutama koulun opettaja on hakenut opistolta lisäkoulutusta ammattitaidon ylläpitämiseksi mm. vapaassa säestyksessä. Monet nuoret oppilaat ovat luokkakavereita tai asuvat toistensa lähellä, joten opisto tarjoaa luontevan sosiaalisen kohtaamisympäristön myös musiikin opiskelun kautta.

Opetuksen lisäksi yhteiset konsertit ja vierailut esim. Tampere-talossa luovat yhteishenkeä sekä edellytyksiä musiikkia sisältävän kestävän elämäntavan saavuttamiseksi aktiivisena toimijana sekä musiikin kuuntelijana että

ymmärtäjänä. Oppilaiden kanssa käydään vuosittain konserteissa ja kasvatetaan samalla uusia taiteen ystäviä.

Oppilaiden kanssa on käyty myös teatterissa, lisäksi oppilaat ovat itsenäisesti välittäneet toisilleen kutsuja taidetapahtumiin, teatteriin ja konsertteihin.

Tallenteiden teko oppilaiden esityksistä on myös osa opiston toimintaa. Cd-levyille taltioidut esitykset antavat mahdollisuuden kuulla muiden soitto- ja lauluesityksiä erityyillisistä kappaleista, samalla on voinut löytää itsellekin uutta mielenkiintoista soitettavaa ohjelmistoa, josta ei välttämättä ole muualla tallenteita.

2.4 TOIMINTAKULTTUURI

Länsi-Tampereen musiikkiopiston toimintakulttuuri muotoutuu työtä ohjaavien normien tulkinnasta, vakiintuneista käytännöistä sekä opiston ajattelu- ja toimintatavoista. Yhteinen toimintakulttuuri edistää taiteen perusopetuksen tehtävän, arvoperustan ja oppimiskäsityksen mukaisen opetuksen toteuttamista. Toimintakulttuuri tulee näkyväksi kaikessa toiminnassa sekä vaikuttaa oppilaan kokemukseen osallisuudesta ja opetuksen laadusta.

Opiston opetuksessa on tavoitteena luoda oppimista ja kestäväää hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria, mikä edellyttää aitoa kohtaamista sekä välittävää ja kunnioittavaa vuorovaikutusta. Lähtökohtana on opiston oppilaiden kokemus osallisuudesta, joka syntyy yhdessä toimimisesta ja kaikkien ottamisesta mukaan toimintaan. Kannustavassa toimintakulttuurissa hyväksytään myös oppiminen epäonnistumisten kautta. Arjen valinnoissa ja toiminnassa otetaan huomioon kestävä elämäntapa, kulttuurinen monimuotoisuus ja kielitietoisuus. Yhteinen toimintakulttuuri ohjaa myös taiteenalaan liittyvien oikeudellisesti suojeltujen etujen kuten sananvapauden, yksityisyyden suojan ja tekijänoikeuksien tuntemiseen.

Toimintakulttuurin kehittäminen tarkoittaa jatkuvaa pedagogiikan taiteenalan osaamisen kehittämistä. Olennaista toimintakulttuurin kehittämisessä on oppilaitoksen johtaminen sekä opetuksen arkikäytäntöjen organisointi, suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi. Avointa ja rakentavaa vuorovaikutusta tarvitaan sekä oppilaitosyhteisön sisäisessä että huoltajien ja muiden tahojen kanssa tehtävässä yhteistyössä.

Opiston opettaja kehittää omaa pedagogista osaamistaan seuraamalla alan julkaisuja ja hankkii ajankohtaista materiaalia ja hyödyntämällä kollegiaalista verkostoaan muiden pianonsoiton opettajien kanssa. Konserttikäynnit ja

musiikin aktiivinen kuuntelu ovat myös tärkeä osa oman osaamisen ja pedagogisen osaamisen ylläpitämisessä.

Johtamisen kehittämisessä hyödynnetään oppilailta ja huoltajilta saatua palautetta, jota saadaan sähköisen viestinnän sekä opistolla olevan palautelaatikon kautta. Tampereen kaupungin antamat koulutukset ovat myös tärkeitä mm. ajankohtaisten uudistusten toteuttamisessa.

Opiston opetuskäytännöt perustuvat joustavalla aikataululla toteutettaviin opetustunteihin, joita voidaan tarpeen vaatiessa ja lukujärjestyksen mahdollistaessa sovittaa oppilaiden muihin menoihin. Länsi-Tampereen musiikkiopisto on pieni ja kotoisa tila, johon tullessaan oppilas tuntee olonsa turvalliseksi ja hyväksytyksi. Monet nuoret oppilaat ovat luokkakavereita tai asuvat toistensa lähellä, joten opisto tarjoaa luontevan sosiaalisen kohtaamisympäristön myös musiikin opiskelun kautta.

Huoltajilta saadaan palautetta sähköisesti ja myös suullisesti, monet oppilaista saapuvat tunneille vanhempien tai isovanhempien kanssa. Tällöin on mahdollisuus keskustella esim. oppilaan edistymisestä, harjoittelusta ja muista opintoihin liittyvistä asioista ja toiveista. Myös opiston järjestämät konsertit ovat luonteva osa kanssakäymistä, ne tuovat oppilaat ja vanhemmat yhteen ja lisäävät yhteisöllisyyden tunnetta.

3 OPETUKSEN TAVOITTEET JA SISÄLLÖT

3.1 TAVOITTEET

Yleisen oppimäärän yhteisten opintojen tarkoituksena on taiteenalan perustaitojen hankkiminen ja yhteismusisoinnin perustaitojen kehittäminen. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden vahvuudet, lähtökohdat ja kiinnostuksen kohteet. Koulutuksen järjestäjä määrittelee yhteisten opintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet opetussuunnitelman perusteiden pohjalta. Yksittäinen opintokokonaisuus voi sisältää tavoitteita perusteiden eri tavoitealueilta.

Musiikin yleisen oppimäärän tavoitealueet ovat:

- Soittaminen ja laulaminen
- Esittäminen ja ilmaiseminen
- Kuunteleminen ja hahmottaminen
- Taiteidenvälinen osaaminen

Musiikin yleisen oppimäärän yhteisten opintojen tavoitteena on pianonsoiton perustaitojen hankkiminen sekä siihen liittyvä musiikin teoreettisten asioiden hallinta. Oppilas hallitsee oman instrumenttinsa siten, että hän kykenee sekä soittamaan sooloesityksiä että toimimaan säestäjänä tai yhtyeen jäsenenä yhteismusisoinnissa. Oppilas oppii lukemaan ja kirjoittamaan nuotteja sekä kuuntelemaan musiikkia. Teemaopinnoissa opitaan vapaata säestystä, säveltämistä ja improvisointia. Oppilaan esiintymistaitoja ja musiikillista ilmaisukykyä kehitetään. Opinnot antavat myös hyvät valmiudet omaehtoiseen musisointiin eri musiikkityyleissä.

3.2 OPPILASVALINNAT

Oppilaat valitaan ilmoittautumisjärjestyksessä, valintakoetta ei ole. Pääsoittimena on kaikilla piano, oppilaina on nuoria sekä aikuisopiskelijoita.

3.3 OPINTOJEN MÄÄRÄ JA KESTO

Opintojen kokonaislaajuus on yleisen oppimäärän mukainen 500 tuntia, jotka jakaantuvat yhteisiin opintoihin (300 tuntia) sekä teemaopintoihin (200 tuntia). Oppilaan ikä, aiemmat valmiudet sekä edistyminen vaikuttavat opintojen kokonaisaikaan. Viikoittaisen oppitunnin pituus on 45 minuuttia, opetusta on lukuvuodessa n. 30 viikkoa. Opetustunnin pituutta voidaan pidentää tai lyhentää tarpeen mukaan, opistolla on mahdollisuus joustaviin järjestelyihin. Oppitunnin lisäksi opintojen kokonaislaajuuteen lasketaan mukaan oppilaan omakohtainen harjoittelu, esiintymiset konserteissa sekä konserttikäynnit.

Opintoihin sisältyy vuosittain esiintyminen opiston konsertissa, lisäksi ohjelmistoa taltioidaan vuosittain tehtävälle äänitallenteelle. Läpileikkaavana teemana on myös sisällyttää opintoihin vapaata säestystä, improvisointia, säveltämistä sekä yhteismusisointia. Opintojen yhteydessä toteutetaan myös taiteidenvälisen osaamisen projekti säveltämällä sekä soittamalla musiikkia kuvaesitykseen, lyhytfilmiin tai koreografiaan.

Opinnot etenevät systemaattisesti tasolta toiselle oppilaan kykyjen ja taitojen mukaisesti, jolloin opintojen kokonaiskesto on noin 10 vuotta.

3.4 OPINTOKOKONAISUUDET

Opistossa voi opiskella ainoastaan piano pääsoittimena tavoitteena pianonsoiton perustekniikan harjoittelu ja taidemusiikkiin painottuvan perusohjelmiston harjoittelu. Opetuksen pääpaino on pianon soittamisessa, osa tunnista käytetään myös teorian ja säveltapailun opetteluun. Opinnot sisältävät myös vapaan säestyksen opiskelua, säveltämistä, improvisointia sekä yhteismusisointia opettajan ja muiden opiskelijoiden kanssa. Opintoihin sisällytetään myös musiikin tietotekniikkaa ja tutustutaan erilaisten digitaalisten musiikkisovellusten käyttöön säveltapailun, musiikin teorian sekä sovittamisen opiskelussa. Opinnot on jaettu viiteen opintokokonaisuuteen.

Yhteisten opintojen tavoitteet:

Soittaminen ja laulaminen

Opetuksen tavoitteena on:

- tutustuttaa oppilas valitsemaansa instrumenttiin tai instrumentteihin

- ohjata oppilasta harjoittelemaan soittamisen, laulamisen ja yhteismusisoinnin perustaitoja
- ohjata oppilasta musiikin merkitsemistapojen ymmärtämiseen ja lukemiseen
- ohjata oppilasta omaksumaan hyviä harjoittelutapoja ja harjoittelemaan säännöllisesti

Esittäminen ja ilmaiseminen

Opetuksen tavoitteena on:

- tarjota oppilaalle tilaisuuksia esiintymisen harjoitteluun
- ohjata oppilasta toteuttamaan oma osuutensa osana musiikillista kokonaisuutta opettajan sekä muiden oppilaiden kanssa soittaen
- ohjata oppilasta musiikilliseen ilmaisuun
- rohkaista oppilasta tuottamaan omia musiikillisia ideoita ja ratkaisuja.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opetuksen tavoitteena on:

- ohjata oppilasta kuuntelemaan musisointiaan ja hahmottamaan musiikkia kuulonvaraisesti esim. vapaan säestyksen opintojen yhteydessä sekä omia sävellyksiä tehtäessä.
- opastaa oppilasta havainnoimaan myös muiden oppilaiden musisointia mm., oppilaiden tekemien tallenteiden kautta sekä yhteisissä konserteissa esiintymällä.
- kannustaa oppilasta kuuntelemaan musiikkia monipuolisesti ja hyödyntämään digitaalisia medioita (YouTube, Spotify).

Taiteidenvälinen osaaminen

Opetuksen tavoitteena on:

- tarjota oppilaalle tilaisuuksia toiseen taiteenalaan ja sen ilmaisukeinoihin tutustumiseen opintojen yhteydessä tehtävän projektin sekä konsertti- ja teatterivierailujen kautta.

YHTEISET OPINNOT (300 h)

Opintokokonaisuus 1 (100h)

Opintojen tavoitteet:

- tutustuttaa oppilas pianoon soittimena
- ohjata oppilasta omatoimisesti harjoittelemaan
- ohjata oppilasta musiikin merkitsemistapojen ymmärtämiseen ja lukemiseen soittaen ja laulaen
- ohjata oppilasta harjoittelemaan soittamisen, laulamisen ja yhteismusisoinnin perustaitoja
- ohjata oppilasta tuottamaan omia musiikillisia ideoita ja ratkaisuja

Sisältö:

Hyvän ja ergonomisen soittoasennon ja -tavan löytäminen, pianonsoiton perustekniikkoihin tutustuminen. Nuotinluvun alkeet, tutustutaan helppoihin duuri- ja molliasteikkoihin. Nuotintukua ja säveltapailua vahvistetaan mm. prima vista -tehtävillä. Yksilöllisesti valittua pianonsoiton alkeisohjelmistoa.

Onnistumisen kokemusten saaminen vapaan säestyksen, improvisoinnin ja yhteissoiton alkeiden myötä. Tutustutaan helppoihin reaalisointuihin eri sävellajeissa, ja soitetaan kappaleita kevyen musiikin eri tyyleissä. Ohjelmistoa valitaan yksilöllisesti oppilaan taitojen ja valmiuksien mukaan.

Opintokokonaisuus 2 (100h)

Opintojen tavoitteet:

- tutustuttaa oppilas pianoon soittimena
- ohjata oppilasta omatoimisesti ja määrätietoisesti harjoittelemaan
- ohjata oppilasta musiikin merkitsemistapojen ymmärtämiseen ja lukemiseen soittaen ja laulaen
- tarjota oppilaalle tilaisuuksia esiintymisen harjoitteluun
- ohjata oppilasta kuuntelemaan musisointiaan ja hahmottaa musiikkia kuulonvaraisesti

Sisältö:

Pianonsoittoa sekä yhteismusisointia opettajan ja muiden oppilaiden kanssa, esitysmerkkien huomiointi ja lisää asteikkoja. Osana opintoja osallistuminen

konserttiin sekä äänitallenteen tekoon. Perehdytään esiintymiseen sekä taiteelliseen taitojen kehittämiseen. Opitaan musiikin teoriassa mm. sävellajit sekä intervallit käsitteenä ja käytännössä. Yksilöllisesti valittua pianonsoiton ohjelmistoa.

Kehitetään nuotinlukutaitoa ja opitaan lisää reaalisointuja. Vapaan säestyksen tyylejä ja soittotapoja harjoitellaan valmiuksien mukaan lisää. Improvisointia ja omien sävellysten tekoa. Nuotinlukutaitoa ja säveltapailua vahvistetaan edelleen prima vista –tehtävillä.

Opintokokonaisuus 3 (100h)

Opintojen tavoitteet:

- ohjata oppilasta toteuttamaan oma osuutensa musiikillisesta kokonaisuudesta
- ohjata oppilasta musiikilliseen ilmaisuun
- opastaa oppilasta havainnoimaan muiden oppilaiden musisointia
- kannustaa oppilasta kuuntelemaan musiikkia monipuolisesti
- ohjata oppilasta edelleen musiikin merkitsemistapojen ymmärtämiseen ja lukemiseen
- ohjata oppilasta harjoittelemaan soittamisen, laulamisen ja yhteismusisoinnin perustaitoja
- ohjata oppilasta tuottamaan omia musiikillisia ideoita ja ratkaisuja
- taiteidenväliseen tekemiseen tutustuminen

Sisältö:

Omaksutaan pianonsoiton harjoittelun ja musikaalisen esittämisen peruselementtejä, mukaan lukien mm. tempon valinta ja hallinta. Lisää duuri- ja molliasteikkoja mukaan lukien murtosoinnut ja kadenssit. Yksilöllisesti valittua pianonsoiton ohjelmistoa soolopianolle sekä yhteismusisointiin. Osallistuminen taltioinnin tekoon sekä konserttiin.

Vapaata säestystä eri sävellajeissa ja musiikkityyleissä, improvisointia, säveltämistä sekä yhteismusisointia. Oman laulun säestämistä pianolla, rytmi- ja koordinaatioharjoituksia. Harjoitellaan soittamista virtuaalisen sähköorkesterin kanssa, tempon ja nyanssien kuuntelua yhteissoitossa. Nuotinlukutaitoa ja säveltapailua vahvistetaan edelleen prima vista –tehtävillä.

TEEMAOPINNOT (200 h)

Teemaopintojen tarkoituksena on yhteisissä opinnoissa hankittujen taitojen kehittäminen edelleen. Koulutuksen järjestäjä voi tarjota oppilaiden valittavaksi keskenään vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia. Yksittäinen opintokokonaisuus voi sisältää tavoitteita perusteiden eri tavoitealueilta. Tavoitteena on, että oppilas löytää opintojen aikana omat musiikillisen ilmaisun tapansa. Opetuksessa painotetaan yhteismusisointia ottaen huomioon oppilaan valmiudet ja kiinnostuksen kohteet.

Teemaopintojen tavoitteet:

Soittaminen ja laulaminen

Opetuksen tavoitteena on:

- ohjata oppilasta kehittämään instrumentti- ja yhteismusisointitaitojaan oman kiinnostuksensa mukaisesti
- tukea oppilaan säännöllistä harjoittelua
- ohjata oppilasta käyttämään musiikin hahmottamistaitojaan musisointinsa tukena
- ohjata oppilasta kuulonsuojeluun.

Esittäminen ja ilmaiseminen

Opetuksen tavoitteena on:

- ohjata oppilasta esiintymään erilaisissa tilanteissa ja kokoonpanoissa
- ohjata oppilasta elävään musiikilliseen ilmaisuun
- ohjata oppilasta improvisointiin, sovittamiseen ja säveltämiseen.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opetuksen tavoitteena on:

- ohjata oppilasta kuuntelemaan omaa musisointiaan myös osana musiikillista kokonaisuutta
- tukea oppilasta kasvamaan aktiiviseksi ja motivoituneeksi musiikin kuuntelijaksi
- opastaa oppilasta hahmottamaan ja jäsentämään musiikkia kuulonvaraisesti.

Taiteidenvälinen osaaminen

Opetuksen tavoitteena on:

- tarjota oppilaalle tilaisuuksia luovaan tekemiseen ja taiteidenväliseen työskentelyyn.

Teemaopinnot 1 (100h)

Opintojen tavoitteet:

- ohjata oppilasta kehittämään edelleen instrumentti- ja yhteismusisointitaitojaan oman kiinnostuksensa mukaisesti
- tukea oppilaan omatoimista ja määrätietoista harjoittelua
- ohjata oppilasta käyttämään musiikin hahmottamistaitojaan oman musisointinsa tukena
- ohjata oppilasta kehittämään instrumentti- ja yhteismusisointitaitojaan oman kiinnostuksensa mukaisesti.
- ohjata oppilasta elävään musiikilliseen ilmaisuun
- ohjata oppilasta esiintymään erilaisissa tilanteissa ja kokoonpanoissa
- ohjata oppilasta improvisointiin, sovittamiseen ja säveltämiseen.
- ohjata kuulonsuojeluun

Sisältö:

Perehdytään syvällisemmin musiikillisiin rakenteisiin sekä musiikkisanastoon. Kiinnitetään huomiota pianon soinnin laatuun, sävyyn sekä persoonallisuuteen soitossa ja kappaleen tulkinnassa. Saadaan lisää pianonsoiton teknisiä ja taiteellisia valmiuksia sekä opiskellaan fraseerausta, musiikin muotoilua ja ornamenttiikkaa. Perehdytään eri aikakausien musiikin tulkintaan sekä tyylikeinoin. Osana opintoja osallistuminen konserttiin sekä äänitallenteen tekoon. Yksilöllisesti valittua ohjelmistoa oppilaan osaamistason mukaisesti. Omatoimiseen harjoitteluun ohjaaminen, huomioidaan myös kotona soitettaessa kuulonsuojeluun liittyviä asioita.

Vapaa säestys ja improvisointi jatkuvat monipuolisesti eri tyyलेissä, mukana myös omien kappaleiden säveltäminen ja soittaminen. Perehdytään syvällisemmin sähköisten kosketinsoitinten käyttöön sovitusten ja tallenteiden teossa, taltioidaan omia kappaleita moniraitatekniikalla soittaen ja omaa laulua säestäen.

Teemaopinnot 2 (100h)

Opintojen tavoitteet:

- ohjata oppilasta käyttämään musiikin hahmottamistaitojaan musisointinsa tukena

- ohjata oppilasta kuuntelemaan omaa musisointiaan osana musiikillista kokonaisuutta
- tukea oppilasta aktiiviseksi ja motivoituneeksi musiikin kuuntelijaksi
- opastaa oppilasta hahmottamaan ja jäsentämään musiikkia kuulonvaraisesti.
- taiteidenvälisen musiikkiprojektin toteutus

Sisältö:

Musiikillisten valmiuksien myötä eri aikakausien musiikin tulkinnan syventämistä, musiikin analyttisen kuuntelun harjoittelu. Pianolla asteikot murtosointuineen ja kadensseineen, kromaattinen asteikko kaksi oktaavia. Pianonsoiton teknisten valmiuksien määrätietoinen ylläpitäminen ja kehittäminen oikeanlaisella harjoittelulla

Saadaan lisää pianonsoiton teknisiä ja taiteellisia valmiuksia sekä opiskellaan fraseerausta, musiikin muotoilua ja ornamentiikkaa. Perehdytään eri aikakausien musiikin tulkintaan sekä tyylikeinoin. Harjoitellaan esiintymistilannetta sekä esiintymisjännityksen kohtaamista ja hallintaa osana muusikon työtä. Osana opintoja osallistuminen konserttiin sekä äänitallenteen tekoon. Yksilöllistä ohjelmistoa tason mukaisesti.

Perehdytään musiikin tietotekniikan mahdollisuuksiin oman soiton taltioinnissa ja sovitusten teossa. Tutustutaan pentatoniseen asteikkoon sekä bluesasteikkoon soolojen soitossa. Tallennetaan omaa soittoa sekä laulua moniraitatekniikalla, käytetään esim. digitaalipianoa sovitusten teon harjoitteluun sekä toteuttamiseen. Perehdytään musiikin käyttöön multimediamaailmassa sekä toteutetaan taiteidenvälisen osaamisen projekti tekemällä omaa musiikkia kuvaesitykseen, lyhytfilmiin tai koreografiaan.

4 OPPIMISEN ARVIOINTI

Oppilas saa joka tunti lähiopetustilanteessa suullista palautetta opettajalta tavoitteiden saavuttamisesta ja harjoitustehtävien omaksumisesta. Palaute on välitön ja rakentava, jatkuvan vuorovaikutuksen periaate synnyttää myönteisen, turvallisen ja yksilöllisen suhteen oppilaan ja opettajan välille. Nuoren oppilaan vanhemmat saavat halutessaan tietoa opintojen edistymisestä, vanhemmat voivat myös kuunnella oppitunteja odotustilassa tai soittotilassa, mikäli se sopii sekä opettajalle että oppilaalle eikä häiritse pedagogista tilannetta. Valmiiksi harjoiteltu kappale voidaan myös tallentaa digitaaliseen muotoon ääni- tai videotallenteena, jolloin oppilas saa itselleen dokumentin omasta esityksestään.

Tunnilla annettavassa palautteessa autetaan oppilasta ymmärtämään oppimisprosessia ja refleктоimaan omaa kehitystään asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa. Palautteella pyritään tukemaan oppilaan itsetuntoa ja opettamaan oppilasta itse arvioimaan omaa edistymistään. Myönteisellä ja realistisella palautteen annolla motivoidaan oppilasta harjoittelemaan niitä asioita, jotka lisäävät taitoja ja instrumentillista osaamista. Samalla opettaja saa itselleen ideoita siitä, mihin suuntaan opetusta tulee suunnata ja mitä metodeja kannattaa käyttää tavoitteen saavuttamiseksi.

Arvioinnin kohteet ovat:

- Soittaminen ja laulaminen
- Esittäminen ja ilmaiseminen
- Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen
- Taiteidenvälinen osaaminen

5 TODISTUKSET

Oppilas saa taiteen perusopetuksen musiikin yleisen oppimäärän päättötodistuksen suoritettuaan koko oppimäärän. Oppilaalle annetaan pyydettäessä todistus suoritetuista opintokokonaisuuksista.

Päättötodistus sisältää seuraavat asiat:

- koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen nimi
- taiteenala ja opinnot, joista päättötodistus annetaan
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat opintokokonaisuudet ja oppilaan niissä saaman opetuksen tuntimäärä
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- lainsäädäntö, johon koulutus perustuu
- Opetusministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä tai kunnan päätös (päivämäärä) opetusluvan hyväksymisestä
- maininta, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti

6 YHTEISTYÖ HUOLTAJIEN JA MUIDEN TAHOJEN KANSSA

Opistolla on hyvät yhteydet muihin musiikkioppilaitoksiin, joissa työskentelee useita opettajakollegoita (TAMK, musiikki, Pirkan opisto ja PMO). Käyntejä esim. opiskelijakonserteissa on säännöllisesti puolin ja toisin. Opiston kevätkonsertit on järjestetty Tampereen keskustassa Vanhan kirjastotalon musiikkisalissa, jolla olemme saaneet hyvää näkyvyyttä opiston toiminnalle. Konserteissa on ollut musiikkia taidemusiikista kevyeen musiikkiin sooloesityksinä ja yhdessä musisoiden. Tampere-talo on tarjonnut oppilaille mahdollisuuden konserttikäynteihin opiskelijahinnoilla, ja tästä on muodostunut jokavuotinen perinne. Mukana on ollut nuorten lisäksi myös opiston aikuisopiskelijoita.

Lähiseudun kouluissa ovat esiintyneet monet opiston nuoret, joiden kanssa on harjoiteltu esityksiä koulun juhliin ja tilaisuuksiin. Myös muita opiston ulkopuolella tapahtuneita esiintymisiä on ollut useita, usein oppilaiden vanhempien järjestämänä. Vanhemmat ovat olleet aktiivisesti mukana myös kevätkonserteissa yleisönä, tilaisuudessa on myös keskusteltu omien lasten opinnoista ja niiden edistymisestä.

Tallenne cd-levylle oppilaiden esityksistä on yksi kontakti oppilaiden huoltajiin, se on hyvä tapa tutustuttaa myös vanhemmat musiikkiin monipuolisesti erityylisten esitysten kautta. Levylle kerätään jokaiselta opiskelijalta ainakin yksi opettajan kanssa yhdessä valittu ja harjoiteltu kappale, levyyn tulee tiedot esittäjistä mutta oppilas voi olla mukana myös anonyymisti niin halutessaan.

Opistolla on myös Facebook –sivu, josta löytyy tietoa opiston tapahtumista ja aikatauluista, lisäksi yhteydenpitoa hoidetaan muillakin sähköisillä viestintämahdollisuuksilla.

7 TOIMINNAN JATKUVA KEHITTÄMINEN

Opistolla on toimivia ja hyväksi osoittautuneita toiminta- ja opetustapoja, joita kuitenkin päivitetään jatkuvasti. Uusimmat musiikin tietotekniikkaan liittyvät helppokäyttöiset ja pedagogisesti toimivat sovellukset pyritään huomioimaan ja käyttämään niitä mahdollisuuksien mukaan. Opiston rehtori on myös tehnyt omaa opetusmateriaalia eli oppikirjoja, joihin liittyy nuottikirjan lisäksi kappaleisiin tehty orkestraaliset musiikkitaustat. Näihin liittyvää YouTube-sivustoa (haku sanalla Kvinttikoiria) päivitetään jatkuvasti.

Opistolla on soittimena akustisen laadukkaan pystypianon lisäksi digitaalipiano, joka mahdollistaa mm. musiikin helpon ja laadukkaan taltioinnin midi- tai äänitiedostoksi. Sähköpiano sisältää myös monipuolisen soundivalikoiman, joka mahdollistaa sovitusten teon orkesteria tai pienempää kokoonpanoa simuloiden. Musiikin tietotekniikkaa hyödynnetään esim. iPad-sovelluksia (Garage band, Roland Piano Partner ym.) sovitusten teossa ja säveltapailun harjoittelussa. Oppilaat voivat taltioida soittoaan videotiedostoina itselleen myös nykyisillä puhelimilla tai tableteilla. Musiikin tietotekniikan uusien sovellusten opiskelu vaatii opettajalta jatkuvaa aktiivista itsensä ajan tasalla pitämistä ja kouluttautumista.

Opiston toiminta perustuu laadukkaaseen sekä ajan tasalla olevaan taidekasvatukseen ja pianonsoiton monipuoliseen opetukseen. Toiminnan jatkuvuuden takaamiseksi opisto pyrkii olemaan aktiivinen ja hyvin näkyvä musiikkialan kouluttaja. Toiminnan takaamiseksi on tärkeää saada opetuksesta nykyisiltä oppilailta positiivista palautetta, joka varmistaa opiston tunnettuuden sekä uusien oppilaiden hakeutumisen opistoon.

8 TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUS

Taiteenperusopetuslain mukaisesti tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanne kartoitetaan ja toimenpiteet päivitetään vuosittain.

Oppilaitoksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on erillinen päivitettävä asiakirja.